

RITGERÐ

Olja og oljuprísir

Framvegis verður talað um hvussu vit best skulu hjálpa høvuðsvinnugrein okkara fiskivinnuni, í hesum føri hugsi eg at teir lótingsmenn »tala, men ov lítit gera«.

Um veruligur áhugi er tilsteð- ar, er hesin knútur lættur at loysa, men eg eri bangin fyri, at privatar interessur ganga fram um tær samfelagsligu »men her má fáast sjón fyri søgn.«

Tað eru ikki smáar nøgdir av olju, sum tann føroyski fiski- flotin brúkar og hvat eru prísir.

Verður bunkrað í Danmark er prísurin 17,5 oyru pr. litur, meðan hann í Føroyum fyri somu olju, frá sama firma, er 26,5 oyru.

Hetta má verða nakað heilt galið, og hvør eigur at fáa hetta kannað uttan tað almenna, sum á hvørjum ári noyðist til at leggja út fyri at skipini skulu fara til fiskiskap.

Um prísrunurin veruliga er so stórir á einari bunkring í Danmark og Føroyum sum her kemur fram, er avgerandi neyð- ugt at kanna hetta til botns.

Siga vit, at linuskip bunkrar 5 ferðir um árið gevir hetta ein mun uppá 30 túsund um árið sum spardar kundu verið; ikki er at ivast í, at oljusejarin í Danmark vinnur nógvur peng- ar við prísinum 17,5 oyru, hvat so við teimum føroysku?

Her er ein bunkring hjá ein- um linubáti, takið so forbrúkið hjá tí føroyska fiskiflotanum,

hvat kundi ikki verið vunnio um landið yvirtók alla sølu av olju?

Yvirtøka av olju og salti eru javnaðarmál, sum flokkurin vil leggja aftur fyri tingið og teir tingmenn sum vilja samfelag- num væl stemma fyri, undir at- kvøðgreiðslu um hetta mál og onnur yvirtøkumál, verður sjón fyri søgn: hvør røkir egnu ella samfelagsins áhugamál.

Veljarin, fiskimaðurin og ar- beiddarin vilja fylgja við og leggja væl geyma.

Yvirtøka av salti og olju eru mál sum javnaðarflokkurin vil leggja fram á ting í hesari setu til viðtøku, tá fæst sjón fyri søgn.

»S«.

foto-kopiera, men bert í fáum eintøkum.

Yvirlitið fyri 1970 er gjørt í litum málstokki og prentað, so nú eru eintøk nokk til skjals. Á teim fyrru var hvør dagur í ár- inum merktur fyri seg. Fyri 1970 eru bert leygardagarnir av merktir.

Á hesum yvirliti ser ein so beinan vegin at t. d. mysingar- nar fyrst í feb. (9), fyrst í mars (9) fyrst í april og um miðjan september fara at roynast illa, meðan t. d. páskamysingin í ár ikki skuldi fari at verið serliga hörð.

Besta streymloysan verður 15. april, meðan streymloysan fyrst í desember fer at roynast so illa, at tað verður minni munur á streymi tá og í mysingunum hvørji meðan við.

Tann ávirkan, ið veður og vindur hevur á streymviðurskifti- ni, sigur yvirlitið einki um, men streymurin roynist vanliga betur í lýveðri, enn tá hann stendur við skarpari, kaldari luft.

Klaksvík, 31. januar 1970.

Fischer Heinesen.

Streymyvirlit

Fischer Heinesen hevur aftur í ár gjørt yvirlit, sum vísir hvussu streymurin væntuliga kemur at roynast

Viðvíkjandi hesum yvirliti greiðir hann sjálvur soleiðis frá:

Fyri útróðrarmannin hevur tað alstóran týðning at vita, hvussu streymurin fer at roynast, og okkara menn duga eftir viðurskiftinum væl at meta um hetta, men almanakkin sigur teimum heldur lítið.

T. d. rokna menn við (sum beint er), at tá máni er longest frá jörðini roynist streymurin betri, enn tá máni er nærmast jörðini, men tað, ið almanakkin ikki sigur frá er, hvussu nær ella fjar máni er, tá hann er næstur við ella longest frá jörð- ini.

Máni er ikki líka nær við jörðina hvørja ferð, hann stendur fyri at verða næstur. Hann er heldur ikki líka langt frá

jörðini hvørja ferð, hann stendur til at verða longest frá.

Hetta, at vísa monnum tann ávirkan, tað hevur á streymi, um máni er eitt sindur nærri ella fjarri undir eini umferð um jörðina, havi eg ofta havt í huga.

Fyri árið 1968 gjørdi eg so eitt yvirlit í stórum málstokki, sum vísir, hvussu streymurin kundi roynast at koma til at roynast. Hetta yvirlit var so hongt upp har sum menn í Klaksvík arbeiddi við egning o. t. Fyra eintøk vóru hongd upp, og nógvir menn høvdu gleði av hesum (útflendarar teknaðu tey javnan av, var mærl fortalt).

Fyri árið 1969 gjørdi eg so eitt tilsvarandi yvirlit, sum varð

STATENS PRÆMIEOBLIGATIONSLÅN 1969/94

Brune obligationer med serienumre 1-1000 og løbenumre 4001-5000 incl.

1. trækning 27. januar 1970

Følgende større præmier er i dag udtrukket

serie nr.	løbe nr.	serie nr.	løbe nr.	serie nr.	løbe nr.	serie nr.	løbe nr.	serie nr.	løbe nr.
400.000 kr.	839 4411								
200.000 kr.	619 4975								
100.000 kr.	157 4832	532 4155							
50.000 kr.	8 4319	70 4328	141 4357						
25.000 kr.	116 4998	293 4217	516 4262	776 4603					
	287 4947	336 4515	753 4314	807 4539					
10.000 kr.	29 4695	222 4889	301 4657	554 4463	670 4873	742 4834	957 4808		
	71 4389	227 4955	323 4511	560 4698	720 4968	816 4014	990 4472		
	163 4122	262 4304	325 4326	587 4677	732 4951	901 4142	1000 4965		
	215 4468	266 4934	327 4716	652 4652					
5.000 kr.	65 4590	176 4450	357 4849	486 4216	563 4939	641 4051	910 4531		
	85 4780	219 4005	362 4925	486 4756	579 4467	660 4554	912 4362		
serie nr.	løbe nr.	serie nr.	løbe nr.	serie nr.	løbe nr.	serie nr.	løbe nr.	serie nr.	løbe nr.
97	4542	232	4920	364	4649	496	4216	581	4684
98	4063	268	4467	366	4500	503	4612	591	4098
8	4226	99	4201	280	4497	405	4676	516	4394
8	4623	168	4199	289	4072	416	4315	531	4315
38	4402	170	4575	315	4642	462	4258	533	4716
42	1282	111	4811	322	4010	477	4543	548	4008

Den officielle trækingsliste indeholdende samtlige 6800 præmier vil kunne købes for 35 øre i blad- udsalgene fra den 3. februar d.å. Trækingslisten vil i øvrigt fremlegges til eftersyn i postkontorer, amt- stuer og egnede udsalgssteder. Udbetaling af præmier af alle størrelser foregår ved Danmarks Nationalbank, Amtstuer og egnede udsalgssteder for København ved distriktsoldkammer fra og med den 4. februar d.å. Af kontrolhensyn kommer der for obligationer, på hvilke der er faldet præmier på 5000 kr. eller større beløb, hengå nogle dage mellem obligationernes indlevering og præmierens udbetaling. Præmier, der er faldet i denne trækning, skal være hævet senest den 4. februar 1973. Efter denne dato er de forældede.

Finansministeriet

100 ár síðani

I 1870 setti Rockefeller heims- kenda felagið »Standard Oil« á stovn.

Hann stýrði hesum felagi við harðari hond. Leti og drál varð ikki tolt, hin vegin lónti hann dugnaskapi og idni eftir fórumuni.

John D. Rockefeller, spilti sjálvur ikki eitt einasta minutt í livi sínum, alt sum hann helt vera til ónyttu, skyggaði hann.

Hvor einasti handil, hann gjørdi, var gjøgnumtonktur út í æsir, ongantið leyp hann fram- av. Tað sigst, at sjálvt harð- rendir handilsmenn, fingi gása- hold, við hugsanini um hansara kensluköldu stremban eftir at vinna pening.

Hvor var so hesin Rocke- feller.

Ættin Rockefeller búið fyrst í bygdini Richford og síðani í býnum Cleveland í statinum New York.

Móðurin Eliza Rockefeller, ið var ein sterk og dugnalig kvinna, hevði eitt ynski, sum hon hevði felags við milliónir av møðrum um allan heim, nevnliga at børn hennara skul- du vera lýðin, dugnalig og sparir.

Mótvegis flestu øðrum møðr- um, fekk hon tað gleði, at fáa ein fyrirmyndarligan son, sum í øllum forum aktaði móðurráð.

Hann var tað ið oftani skemti- liga verður nevnt sum sunnu- dagsskúladrongur, hann spardi ikki bert av skyldu men við gleði.

Faðirinn var ein droymandi letingi, altíð í góðum lag, men legði einki inn. John afturimóti byrjaði tíðliga at vinna pening: 13 ára gamal lenti hann 50 doll- ars til ein bónda í grannalag- num, rentan var 7 pst. Megin- partin av tí peningi hann vann, goymdi hann í einari skál, ið stóð á einari hill í stovuni, av- lopið lat hann til sunnudags- skúlan hjá ser.

Móðurin hevði altíð lært hann, at fyrsta skyldan hjá ein- um kristnum menniskja, var at lata pening til kirkjuna, hetta fylgdi hann alt livið.

John D. Rockefeller, hevði sum mál, at koma ser skjótt fram. List, skaldskap og sjón-

leik hevði hann ongan áhuga fyri, politikk somuleiðis. Verk- smíðjur, jarnbreytir og bankar harafturimóti hevði hansara fulla áhuga. Hann var sera eins- tattaður, og tí væl útgjørdur at leggja seg eftir einum ávisum máli, nevnliga at gerast ein av teimum stóru millum ameri- kanskar handilsmenn.

Rockefeller fekk sitt fyrsta pláss sum 16 ára gamalur, lón- in var 3½ dollars um vikuna, hetta var ivaleyst til hansara nýtslu, tí sum hann sjálvur seinni segði: Tubbak, kaffi ella hetta hevði hann onga trongd eftir.

20 ára gamal hevði hann spart so mikið saman, at hann kundi byrja fyri seg sjálvan. Hetta var felag sum hevði heil- sølu við djorafóðuri og mati.

Um hetta mundi var tað at menn funnu olju í Pennsylvan- ia, menn ið áttu jartarteigar har gjørdust ríkir eftir fáum døgum. Rockefeller var ikki seinur, setti allan sin pening í oljuna.

Eftir henda dag tonkti og livdi Rockefeller bert fyri olju, ið huganum sá hann seg sjálvan sum keisara í risastórum olju- imperium. Hetta var ikki heila- spuni, so kom at verða, og grundin var, sum áður nevnt, lögð í 1870 við stovnanini av Standard Oil.

Rockefeller doyði ikki fyrr- enn í 1937 —98 ára gamal. Menn ætla um, at hann upp- undir fyrra heimsbardaga átti 900 milljónir dollars, hann hevði rókkið sitt mál, at gerast ein av ríkastu og mættastu monn- um í heiminum.

I 1896, fór hann frá, og son- urin tók við. Restina av liv- inum gav hann pening burtur við líka stórum ídni, sum hann hevði vunnio teir.

Rockefeller verður nevndur sum »heimsins størsti oljussu- útflyggjari, umleið 600 milli- ónir dollars lat hann til gávus.

Hann ívaðist ikki í, at Gud hevði givið honum henda pen- ingin, hjá honum, at nýta til besta fyri mannaættina.

J. D.

»Gott í at velja...«

Ymiskar bókur

Fjøltnir 3. árg. innb. - 16.-.

Faldiblað MS 1 Hector og An- dromake - 1.-.

MS 2 Ingolf Jacobsen: Skits- ur og tekningar - 1.-.

Fróðskaparrit 3—12 á 15 kr.

13 25 kr.

14 20 kr.

15 24 kr.

16 21 kr.

Jákupsstovu, Jákup í Heimið 3,75

Joensen Robert:

At byta seyð og fietta 25, 32 Greivabitin 10.-.

Grindaboð í Havn 8.-.

Marx og Engels:

Kommunistiska manifestið 10.-.

Patursson Jóannes:

Við ókunnugum fólk til Kir- kjubør 2.50.

Patursson Sjurður:

Seyðurin 3.50.

Rasmussen, R. K.:

Gomul føroysk heimaráð 18.

Rasmussen Jóannes og Nøe Nygaard:

Beskrivelse til geologisk kort

over Færøerne 250.-.

Seyðamark 1.85.

Smith, Ruth til áminningar,

myndir 10.-.

Tórgarð H. C. W.:

Føroysk hús 2.-.

Vaag Leif Ujajak:

Ein strævin dagur við snørið 15.-.